

Luceafărul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB.

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei.
Instituțiuni și bănci 150 lei.
Muncitorii minieri 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

Savantul creștin Profesor Dr. N. C. Păulescu

Prof. Nestor Lupei.

În zilele trecute s'au împlinit 2 ani dela moartea marelui savant creștin doctorul N. C. Păulescu, fost profesor la Universitatea din București. Despre acest cugetător, — afară de dnii Nichifor Crainic și Toma Vlădescu, — în indiferența noastră specifică, pentru tot ce iese din cadrul materiei și al intereselor, presa nu a avut nimic de spus.

Doctorul N. C. Păulescu ni-e este cunoscut din tratatele sale de medicină și fiziologie medicală, din viața sa de patriot și ascet creștin, care luptând cu oameni și doctrine materialiste, propagă cu vorba lui caldă, cu scrisul său bine controlat, din bogăția gândirii sale olimpice, de pe o catedră universitară, pe care cu numele, caracterul și cultura sa adâncă a cinstit-o, ideile de Dumnezeu și Suflet.

Intr'o broșurică de 93 de pagini, având titlul „Ideile de Suflet și Dumnezeu în Fiziologie”, cuprinzând trei lecțiuni făcute la Facultatea de medicină, avem ocazia să cunoaștem pe acest exponent al geniului românesc. Se îmbină, aci, într'un tot armonios cultura omului de știință și gânditorul, care orice lucru, orice problemă o trece prin laboratorul inteligenței sale, căutând ca în mod rațional, științific, să se ridice dela efecte la cauze.

În aceste lecțiuni se ocupă de deosebirea dintre corpurile brute (neînsuflețite—minerale) și ființele viețuitoare și de cauza vieții.

Conchide că marca distinctivă dintre cele două grupe de corpuri, este finalitatea morfologică și fiziologică a ființelor vii. Orice ființă este construită după un anumit plan, care există „în potenția” în oul fecundat și care după anumite faze de dezvoltare, ajunge la forma specifică, definitivă, pe care embrionul sau animalul în creștere nici nu o bănuiește. Ființa îndeplinește, apoi, o serie de funcțiuni conștiente, reflexe sau instinctive, toate având caracterul de finalitate.

Lovește în „darwinism” în „generația spontană” în transformism și în doctrinele materialiste, dintre cari ultimele pun ființele vii

alături de cadavrele lor, sau de materia neînsuflețită.

Agentul conducător al ființei, către un scop determinat este sufletul, agentul instinctelor și al actelor psihice voluntare, care deși nerelevat de simțuri, se împune prin fenomenele pe cari le determină. „În ce mă privește — spune Păulescu — afirm sus și tare, că sunt tot atât de sigur de existența sufletului, cât și de oricare adevăr bine stabilit de știința experimentală. Și această siguranță nu este o simplă credință, ci o convingere profundă, căpătată în mod științific”.

Sufletul fiind legat de viață, nu putea fi efectul materiei și a energiei, ci trebuia să nască odată cu viața, așa că trebuie să fie avut loc intervenția unei Cauze primare, cauză divină, care conduce dependența dintre ființe și mersul minunat al astrelor.

„Este o cauză nematerială, unică, înțeleaptă, este Dumnezeu”.

Prin urmare nu „cred în Dumnezeu” trebuie să zică omul de știință, ci „știu că Dumnezeu este”.

Pentru frumusețea și sinceritatea textului să lăsăm pe doctorul Păulescu să ne repete câteva fraze din încheierea acestor lecțiuni.

„Materialismul ateu a năpădit societatea modernă, care l-a primit orbește, pentru că el s'a dat drept expresia științei, drept rezultatul sau sinteza descoperirilor ei cele mai recente. El s'a servit de prestigiul științei, — ca să împună mulțimei demi-savanților, incapabili de a-i pricepe ipocrizia. Printr'ânșii el s'a introdus în școli, unde în mod laș a exploatat și exploatează candoarea și naivitatea copiilor și a tânărilor neexperimentați, cari nu au nici cunoștință suficientă, nici spirit critic destul de dezvoltat pentru a deosebi minciuna de adevăr, — și a otrăvit astfel cu doctrinele sale răfăcătoare, mai multe generații”.

„Ca orice eroare, materialismul înseamnă ignoranță, fie prin lipsă de cultură, fie prin lipsă de inteligență, ... fie prin pasiune”.

„...Adepii materialismului au repetat
(Continuare în pag. 4-a).

Japonia

Această țară luând din nou o parte activă cu statele Europei, pentru pacificarea Chinei, credem nimerit a da cititorilor noștri câteva notițe asupra ei.

Japonia formează spre răsărit de China un imperiu cu o întindere de 382.000 Km. p. și cu o populație de 43.000.000 locuitori. Ea cuprinde cel mai însemnat arhipelag al Asiei, compunându-se din 4 insule mari: Ieso, Nipon, Sikok și Kiou-Siou și aproape 420 insule mici, formând două grupe mari importante: Kourilele și Rioukian. Japonia este împărțită în 10 regiuni, 46 departamente și 653 cantoane. Cuprinde 48 orașe mari, 1133 orașele și 13.600 sate, afară de Formosa.

Două din trei părți din suprafața insulelor este ocupată de munți de natură vulcanică. În insula Ieso este de însemnat muntele Tokatsi-Take în vârful căruia se află vulcanul Itasibe. La miazăzi această insulă are porturile Hacodat și Matsmai. Clima arhipelagului japonez este temperată; cum insulele ocupă o mare întindere, temperatura lor merge micșorându-se dela Sud spre Nord.

Din cauza a două curenți oceanice cari ating arhipelagul, este o mare deosebire de climă între insulele meridionale și cele septentrionale.

Curentul rece numit Oyasio care atinge insulele Ieso și Kourile, produce geruri teribile, pe când curentul cald numit Kouro-

Buletin politic

INTERNE

D. Vaida se află la Cluj.

D. Potârcă va fi exclus din partidul național-fărănesc. Hotărârea această va deveni publică imediat după șinearea Biroului partidului național-fărănesc.

D. Ion Poș subsecretar de stat la interne a demisionat.

D. Duca a vorbit luni 31 Iulie la Ghergani — Dâmbovița, revendicând puterea.

La sfârșitul lunii Septembrie se va întruni consiliul economic al Micet Înțelegerii.

D. Tîlea se află la Cluj, unde a avut o intrevvedere cu prietenii săi, rugându-i să intensifice acțiunea pentru refacerea chemărișmului.

La Bacău s'au înscris în partidul liberal georgist 1400 membrii din alte organizații politice.

Se zice că d-nii prof. dr. C. Angelescu, George Brăteanu și Octavian Goga, vor forma viitorul guvern cu sprijinul d. prof. Iorga.

EXTERNE

După informațiile primite din New-York, se spune că reformele economice ale preș. Roosevelt întâmpină dificultăți.

Un ziar francez „Le Rempart” afirmă că lordul Rothermiere, cunoscutul prieten al revizionistilor, proprietar a mai multor ziare din Anglia, ar fi primit trei sute de mii de lire sterline din partea guvernului german, pentru începerea unei propagande în presa engleză în favoarea restituirii coridorului polonez.

După expirarea mandatului său de parlamentar, MacDonald se va retrage din viața politică.

Ex-Kaiserul Wilhelm este grav bolnav. Zilele aceste urmează să împlinească 75 ani.

Gandhi și soția sa au fost din nou arestați, pentru că au fixat pentru astăzi reînceperea acțiunii de nesupunere civică.

Sivo udând coastele meridionale și orientale ale insulelor produce călduri foarte mari.

Deși pământurile cultivabile sunt puține în Japonia, totuși prin hărnicia locuitorilor, agricultura și creșterea vitelor este destul de însemnată, așa se cultivă: orez, tutun, sfeclă, orz, meiu, bumbac, trestie de zahăr și o mare mulțime de arbori fructiferi.

Coastele munților sunt acoperite cu pășuni bogate numite hara și cu diverși copaci ca: stejari, frasini, tei, etc. Ca minerale sunt: argint, cupru, fier, petrol, pucioasă, cărbuni de pământ, etc.

Capitala Imperiului Japoniei este Tokio port la golful cu acelaș nume, în partea de

(Continuare în pag. 4-a).

Mortalitatea în orașele municipii din România

Negreșit, că operația recensământului din 1930 a fost una din cele mai imperioase necesități. Când a sosit dentru întâia oară fundația „Rockfeller” și ne-a oferit ajutorul său, înainte de a piscuta, ne-a cerut statistica vitală la zi a țării noastre. Era și explicabil acest lucru. Din studiul demografiei se poate vedea imediat și interpeta mișcarea populației și studia cauzele acestei mișcări. Și fiindcă noi nu posedam, la direcția statistice din Ministerul de interne, un studiu complect și metodic, fundația Rockfeller ne-a oferit sprijinul său material pentru organizare, care este în curs pe lângă Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor sociale.

Până la complectă organizare și lucrare atât a datelor obținute prin operația recensământului, cât și a celor ce ni le furnizează lunar oficiile stării civile din țară, ne vor servi pentru informare cifrele obținute prin recensământul din 1926.

La noi la 1000 de locuitori, mor în orașul Galați 22,6 loc., Ploești, 18,6 loc., Sibiu 17,3 loc., Oradea 16,2 loc., București 15,4 loc., Timișoara 15,2 loc., Craiova 15,2 loc., Tg. Mureș 14,8 loc., Cernăuți 14,3 loc., Brașov 14,1 loc., Constanța 13,8 loc., Brăila 13,4 loc., Cluj 13,4 loc., Arad 13 Iași 12,5 loc., Cetatea Albă 10,1 și Chișinău 8,9 loc.

În ce privește mortalitatea infantilă în localitățile de mai sus procentul este următorul: Arad 23,1, Ploești 20,9, Oradea 20,7 Chișinău 20,2 Iași 19,7, București 19,4, Timișoara 19,4, Constanța 19,2, Brăila 18 Galați, 17,2 Cetatea Albă 16,6, Tg. Mureș 16,6, Cluj 16,4, Craiova 16,2, Cernăuți 14,2 Sibiu 11,7 și Brașov 9,9.

Examenând cu atenție cifrele ambelor mortalități ajungem la următoarele concluziuni:

1. Mortalitatea generală este foarte ridicată, cu excepția orașelor din Basarabia.

2. Mortalitatea infantilă e extrem de mare, exceptând orașele cu climă, poziție și urbanitate fericite.

3. În general mortalitatea infantilă depășește mortalitatea generală în 13 orașe din 17. Chișinăul are o mortalitate infantilă mare, mai mult de cât dublă, față de mortalitatea generală.

4. Între mortalitatea generală infantilă nu pare a se stabili o corelațiune.

Această este situația în mediul nostru urban municipal.

Este desigur destul îngrijorător, cu atât mai mult, cu cât aceste cifre arată oare care constanță de câțiva ani. Negreșit, ca să avem o icoană fidelă și ca să putem citi aceste cifre au nevoie de comparația altora similare din străinătate. Și atunci ne apare în față disproporția. Parisul avea mortalitatea actuală (1926) a Bucureștiului în anul 1913, Marsilia aceea a Ploeștilor, iar Lyonul aceea a Oradei în acel an. De atunci (1913) situația s'a schimbat, am putea zice aproape nebănuț în spre bine, în sus zisele municipii franceze. Multe sunt cauzele cari ridică coeficientul mortalității municipiilor noastre. Nu pot în cadrul acestui articol să le enumăr și să le discut, asupra acestui lucru voi reveni. Deasemenea multe au fost mijloacele prin cari s'a diminuat procentul mortalității municipiilor citate mai sus. Oricare au fost mijloacele și ori care au fost principiile de cari s'au condus, cifrele ne arată că au reușit în parte să valizeze ceiace și-au propus și s'a adevărit nu știu a câta oară dictonul „trebuie să știi, dar trebuie și să voești”.

Dr. Cornel Tisu

Cauze de îmbolnăviri la plante

În rândurile care urmează voi scrie câteva cuvinte despre boalele plantelor, amintind deocamdată modul de îmbolnăvire prin mucegaiuri.

Ca la oricare ființă viețuitoare, întâlnim și la plante, — pe lângă actele de viață cunoscute, ca înmulțire, nutriție, creștere și moarte, — și cazuri de îmbolnăviri.

Boalele la plante sunt datorite mai multor cauze, cum ar fi: solul, clima și agenții vii, între cari amintesc plantele parazite, iar dintre animale, anumiți viermi și insecte.

Agenții cari lucrează mai mult în dauna plantelor, sunt plantele parazite, cari sunt reprezentate mai ales prin bacterii (microbi) și prin ciuperci (mucegaiuri).

În actul de nutriție, care menține în viață o plantă, are o importanță fundamentală substanța verde, care se găsește în frunză. În frunză, unde este această substanță, se află bucatăria plantei. Aci, apa și diferitele săruri minerale luate de rădăcină, se întâlnesc cu gazele din aer, cari intră în frunză și cu ajutorul lumii solare, ia naștere materia hrănitore, din care se nutrește și din care crește planta, iar materia rămasă este depusă sub formă de rezervă în fructe, în semințe, în rădăcină (la morcov, sfeclă etc.) sau în tuberculi (la cartofi).

Hrana preparată în frunză este reprezentată mai ales prin materii zaharoase și făinoase.

Sunt însă, plante cari nu au în corpul lor această substanță verde, cum sunt bacteriile, ciupercile sau torțelul.

Acestea nu sunt capabile să-și prepare hrana și din cauza aceasta unele se nutresc din plante în putrezire, iar altele duc o viață

de parazit, trăind pe corpul plantelor vii, cărora le răpesc o mare parte din sucul hrănitor. Planta pe care parazitează se numește plantă gazdă.

Odată ce parazitul ajunge pe planta gazdă, îi infectează un anumit organ — rădăcina, tulpina, frunza sau floarea — sau în cazuri și mai grave, corpul întreg.

Sub povara acestui parazit și din cauza rănilor produse în corpul plantei gazde, hrana necesară viețuirii acesteia, trece în corpul parazitului. E natural ca planta gazdă să slăbească și să moară.

O caracteristică foarte importantă a tuturor plantelor parazite este puterea lor mare de viață și de înmulțire. Rezistă la înghețuri puternice și la călduri dogoritoare. Astfel rugină grâului o duce mai bine și se înmulțește mai vertiginos când a atins-o înghețuri puternice, decât atunci, când a petrecut o iarnă blândă.

Înmulțirea se face prin așa numiți spori, niște particule de obicei de forma unei gămălii, însă atât de mici, încât nu se pot vedea decât cu aparate măritoare, cum e microscopul. Numărul acestor spori este considerabil.

Un spor ajungând pe o plantă gazdă crește uimitor, năpădindu-i întreg corpul, într'un timp scurt. Se formează alți spori, cari duși de vânt, infectează alte plante, așa că parazitul se întinde pe regiuni întregi.

Paraziții sunt specializați pentru anumite plante, așa că fiecare plantă își are parazitul ei.

În desvoltarea lor paraziții uneori trec și la alte plante, — pe cari petrec un anumit

timp — numite gazde intermediare sau de trecere, de pe care apoi se așează pe gazda definitivă, urmând ca în timpul iernii să se așeze în pământ.

Problema combaterii acestor boale a preocupat mult timp creierul oamenilor de știință, însă a rămas până acum departe de a fi rezolvată în mod definitiv.

Plecând dela adevărul: „e mai ușor să previi o boală decât să lupți cu ea”, și în patologia plantelor (știința boalelor) ne folosim mai mult de mijloace preventive.

Între armele de luptă contra acestor paraziți, cari produc anual pagube de miliarde pentru economia noastră națională, menționez câteva:

1. Saramurarea semințelor. Aceasta se face cu piatră vânăță, formalină etc. înainte de a fi semănată. Are de scop distrugerea sporilor, cari se țin la suprafața semințelor.

2. Arăturile adânci. Prin aceasta, întorcând mulți germeni de boală sub brazdă, la mari adâncimi, îi distrugem cu timpul fie prin foame, fie prin putrezire.

3. Rotația culturilor. Paraziții fiind specializați pentru anumită plantă, nu este bine să sămănăm mai mulți ani dearândul, aceeași plantă în acelaș loc.

4. Distrugerea gazdelor intermediare. Prin aceasta oprim multe mucegaiuri de a se mai desvolta. Astfel, distrugând plantele Drăcila și Mahonia ferim grâul de rugină, la fel distrugând laptele cănelui ferim fasolea și trifoiul de rugină, deoarece mucegaiul nu se poate desvolta fără aceste gazde intermediare.

Acestea ar fi mijloacele preventive.

Între mijloacele de luptă directă amintesc:

1. Pulverizarea sau stropirea cu anumite toxine, cu anumite otrăvuri, cumpărate din farmacie sau dela camerele agricole.

2. Smulgerea, cosirea, aratul plantelor infectate.

3. Arderea.

(Fiindu-mi spațiul limitat în numărul curent, urmează ca în numerile viitoare să vorbesc despre boalele produse de ciuperci la câteva din pantele, cari au mai mare legătură cu gospodăria noastră sătească).

Prof. Nestor Lupei

Impilările poporului român din Ardeal în sec. XV.

Legea „Verböciană” și revoluția lui Doja

Istoria omenirii în veacurile IV—VI, ia o nouă întorsătură. Viața europeană se schimbă dela temelie. Cruciatele, descoperirea Americii, Renașterea și Reformațiunea s'gduesc din temelie papalitatea și feudalismul, puternicii evului mediu — modern. Sufletul omenesc se trezește la o nouă viață.

Renașterea și reformațiunea înalță spiritul care primenește viața socială.

Însă acestea periclitau puterea feudalismului și papalității, și aceștia (feudalii și papa) văzându-și periclitată puterea, recurg la mijloace extreme pentru a-și menține situația. Domnul feudal recurge la o exploatare nemiloasă a iobagului, iar papalitatea la Cruciate. Dar contra asupririi feudale se ridică țărănimea iobagă. Astfel în anii 1563—1514 izbucnesc numeroase revoluții în: Austria, Elveția, Alsacia etc.

Între aceste revoluții se încadrează și a lui Gh. Doja din vechea Ungarie.

Mișcarea lui Doja începe în forma de Cruciată contra Turcilor. Însă, Cruciații în loc să plece contra acestora, îndreaptă armele contra nobilimii. Ei încep masacrarea nobililor la 23 Maiu din îndemnul lui Gh. Doja, care pornește lupta desmoștenișilor, contra impilatorilor.

Poporul român era supt până în măduva oaselor. Situația iobagului român, era mai mult de cât deplorabilă. Cu toate că la anul 1405 regele Sighismund da drept iobagului român din Transilvania, Banat și ținuturile ungure, să se mute (deplaseze) de pe o moșie boerească (nemeș) pe alta, nobilii în absența regelui din țară, suspendară acel drept la anul 1476.

P. Incicăn dir. șc.

(Va urma).

Predică la Dumineca V. după Rusalii.

Frați creștini, nu departe de lacul Ghizaretului din Galileea, spre răsărit, era un oraș, care purta 2 numiri: Ghergeza și Gadara. Loquitorii acestui oraș comercial erau o amestecătură de Jidovi și Păgâni. Ca să le meargă bine treburile, Jidovii se arătau cu dragoste față de păgâni și Păgânii de asemenea față de Jidovi, ne mai ținând nici unii cu țările la credința lor.

În hotarul acestui oraș se aflau doi nebuni îndrăciți, cari locuiau prin peșterile dealurilor dimprejur. Acești nebuni îndrăciți, băgaseră spaimă în toți oamenii, căci ieșeau în calea călătorilor, și pe cei, pe cari puteau pune mâna, îi băteau și chinuiau, deoarece erau stăpâniți de o mulțime de duhuri necurate, cari se foloseau de acești 2 oameni nenorociți, ca să facă rele și altora; de aceea lumea înconjură și se ferea de acea parte a locului, unde trăiau îndrăciții.

Duhurile rele, când văd pe Iisus, că se apropie, se cutremură, căci li știu puterea și se tem de El, că-i trimite în iad, de unde eșiseră. De aceea pline de groază, aceste duhuri rele, strigară prin gura celor stăpâniți de ele: „Ce este nouă și ție, Iisuse fiul lui Dumnezeu; ai venit aici mai înainte de vreme, ca să ne chinuești?” (Matei 8, 29).

„Departă de ei era o turmă mare de porci, la pășune” (Matei 8, 30). Porcul la Jidovi era șocotit, ca un animal spurcat. Ei nu-l suferiau în apropierea lor și nu mâncau carne de porc. Duhurile rele simțind voința atotputernică a Mântuitorului, ca să iasă afară din cei 2 îndrăciți, se roagă lui Iisus, ca să nu-i trimită în adânc, adică în iad, ci să le dea voie, ca să intre în acea turmă de porci, adică în ființe asemenea lor, necurate. Iisus le-a dat voie. „Iar ei eșind se duseră în turma de porci. Și iată că toată turma se repezi pe povârniș în mare și pieri în ape”. (Matei 8, 32). Pricinuindu-se astfel pagubă Gadarenilor prin pierirea turmei de porci, locuitorii acestui oraș ies întru întîmpinarea lui Iisus „și văzându-l îl rugară, ca să treacă din hotarele lor”. (Matei 8, 34).

În această Evanghelie, ce s'a citit astăzi, pe lângă minunea, care e o nouă mărturie despre dumnezeirea lui Iisus, ni se arată răutatea Iudeilor și Păgânilor din Gadara, care de dragul câștigului material sunt în stare să vândă tot: și neam și lege. Specula lor necurată o pedepsește Mântuitorul prin înecarea celor 2000 de porci ai lor în mare; iar pe cei 2 nebuni, cari până atunci erau morți pentru societate și erau chiar o primejdie, vindecându-i li redă iarăși sănătoși trupește, dar mai ales sufletește rudeniiilor și societății, și scapă astfel orașul și ținutul de groaza lor.

Într'adevăr, Mântuitorul a făcut numai bine Gadarenilor și cădea, ca măcar rudenile celor 2 îndrăciți să vină și să mulțumească Mântuitorului, pentru că a mântuit sufletele celor 2 nenorociți, — dar ei, Gadarenii, mai mult preț au pus pe turma cea de porci, decât pe sufletul omenesc. O pagubă materială o pun mai presus, decât una sufletească. Deci știindu-se răi și plini de păcate s'au temut, ca nu cumva Iisus să aducă și alte pedepse asupra lor, — ei nu numai, că nu-l mulțumesc pentru binele făcut, nu numai, că nu-l primesc, — dar li ies cu toții întru întîmpinare, și-l roagă, ca nici în apropiere de orașul lor să nu stea, ci „să iasă din hotarele lor”.

O, Doamne, de câte ori nu te scoatem și noi din hotarele sufletului nostru și din inima noastră, și facem loc diavolului și duhurilor lui necurate ca să ne stăpânească!

O, Doamne, de câte ori nu respingem noi binele sufletesc ce-l faci cu noi prin atâtea încercări la cari ne supui, și nu suferim nici cea mai mică pagubă materială, ce ni s'ar cere

în schimbul câștigului sufletesc, ce ni-l oferi!

O, Doamne, de câte ori am păcătuit strigându-ți: eși din hotarele noastre, nu ne mai trebuie credință, nici biserică, nici preoți, nici învățători; ne-am săturat de ei, a trecut vremea lor, acum ne conducem noi de capul nostru!!

Da, frați creștini, așa s'a întâmplat nu de mult chiar în parohia noastră, când la o întrunire politică un poporean de-al nostru a strigat, că suntem sătui de popi și învățători, jos cu ei!!

Frați creștini, vom fi și noi, preoții, supuși păcatelor și greșalelor, căci oameni suntem și nu este om să nu fie supus păcatului, — dar după Darul, ce l-am primit, atunci când vorbim din ușa altarului în numele lui Iisus Hristos, atunci când aducem jertfa cea fără de sânge la Altarul Domnului, ori atunci când mijlocim cu ajutorul aceluiaș Dar ertarea păcatelor și greșalelor noastre dela Tronul Dumnezeesc, — noi, preoții suntem conștienți, că avem slujba cea mai sfântă pe acest pământ; iar creștinii trebuie să-și dea seama, că lovind în preot, lovesc în însăși așezământul acesta sfânt, lovesc în însăși credința creștină, care ne-a păstrat sufletul veacuri de-a rândul. Legea noastră creștinească ne poruncește nouă, ca să fim cu frica lui Dumnezeu. cu smerenie și îngăduință unul față de altul. Să nu ne credem mai mult decât suntem și să nu creadă acel agitator, care în loc să vină smerit să îngenunche aici în fața sf. altar, stă în mijlocul pieței îngâmfat, stropind cu noroiul vorbelor sale în biserică, preoți și învățători și în toți conducătorii firești ai neamului nostru; — să nu creadă, zic, acel agitator, că va putea dărâma biserica lui Hristos zidită pe mărturia apostolului Petru, că acel Hristos este însuși Fiul lui Dumnezeu. Cu durere trebuie să constat, că astăzi s'au ivit pe piața Bradului noi proroci buni de gură, cari dacă au dat cu nasul puțin prin câte o foaie politică, se cred în stare să ajungă conducătorii neamului românesc, și se mai cred, că numai dela ei vine mântuirea de toate grijile și necazurile, prin cari trecem. Fără de acești proroci mincinoși, țara ar pieri, iar noi ne-am prăpădi cu toții!!

Și ca să vedeți, oameni buni, și să vă cruciți, până unde merge îngâmfarea unui astfel de proroc mincinos, care nu mai știe nici frică de Dumnezeu, nici rușine de oameni, vă spun, ceea ce am auzit dela un creștin demn de toată încrederea, că s'a petrecut tot în piața Bradului. Într'o Joi de după Paști din anul acesta, erau adunați mai mulți oameni roată în jurul unui astfel de proroc și pe când pune el la cale, că asta nu e bună și dacă ar fi el acolo, unde nu poate ajunge ar face așa și așa..., se apropie un biet creștin mai smerit și zice un „Hristos a înviat!”, salutul nostru creștinesc de după Paști. Și ca răspuns sare prorocul din mijlocul oamenilor cu vorba: „Ce-i, mă, și tu ești cu Hristos a înviat, doar ce-a murit odată, nu mai învie!!” — Eu însă nu mă mir atâtea de acest rătăcit, care nu mai crede în Fiul lui Dumnezeu; dar mă mir de ceilalți creștini din jurul lui, că nu s'au simțit jigniți în simțămintele lor cele mai scumpe, și că au putut suferi și pe mai departe pe astfel de proroc în mijlocul lor. Pe mine aceasta mă miră: cum pot creștinii noștri sta ceasuri întregi cu gura căscată ascultând minciunile și criticile de codășilor politici, în fiecare Duminecă dimineață în piață, de unde merg apoi acasă încărcăți la minte și la suflet cu merinde deavolească, — în loc să vină mai bine aici la sf. biserică, unde să-și descărce sufletul de păcate prin rugăciune, și de unde să se reîntoarcă apoi acasă fortificat sufletește pentru săptămâna viitoare.

Triste lucruri sunt aceste, ce vi le spusei, frați creștini, dar eu, ca Preot a lui Hristos nu pot să le tac, căci legea Lui îmi poruncește ca să le mărturisesc. Căci această lege îmi spune curat, că de ți-a greșit ție fratele tău, spune-l bisericii, iar de nu va asculta nici de biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș. Și într'alt loc zice Hristos, că nu vrea moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă și să fie viu. Deci cu acest scop le spun și eu acestea, ca acela, care a greșit, să se întoarcă și să fie viu. Dumnezeu să-l lumineze, ca să-și vadă îngâmfarea și mândria, care l-a dus prea departe și să se întoarcă dela calea cea rătăcită, iarăș pe calea cea bună!

Iată cum, citind eu zilele trecute Evanghelia de azi și gândindu-mă, că ce să vă predic astăzi frați creștini, m'am văzut silit să fac constatarea, că această Evanghelie, cu cei 2 îndrăciți din Gadara se aseamănă atât de mult și cu vremurile noastre, căci avem și noi astfel de „noui Gadarenii”, cari ar vrea să scoată din hotarele sufletelor noastre pe Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, venit ca să ne mântuiască din păcat.

Dar noi, cari credem în aceste învățături mântuitoare, cari se propoveduiesc din ușa Altarului în numele lui Hristos, să ne rugăm aceluiaș Hristos, ca să nu ne ducă și pe noi în ispită ci să ne izbăvească de cel rău. Iar pe Gadarenii zilelor noastre să ne siliim cu blândețe și cu dragoste să-i aducem pe calea cea bună, rugându-ne pentru ei zicând: „Doamne, iartă-le lor, că nu știu ce fac”.

NOTĂ: Drept răspuns la cele publicate în ziarul „Horia” din Deva Nr. 18 sub titlul „Revoluția fariseilor”, dăm aci în întregime și din cuvânt în cuvânt predica Părintelui Virgil Perian, ținută în biserică din Brad în Dumineca din 9 Iulie a. c. Aceasta o facem fără nici un comentariu, ci lăsând publicul cititor să se edifice singur, făcând o paralelă între ce s'a publicat și cum s'a comentat.

Salutul

La originea sa, de sigur că, rostul acestuia a fost altul decât cel de azi: Era expresiunea cea mai curată a sentimentului de prietenie și bunăvoință, care lega pe cel care saluta cu cel care primea salutul. Dovadă e reminescența salutului la țaranul nostru: El spune salutului, „a da binefe” iar resalutului „a mulțumi”. Nu mai înșir diversele forme de a da binefe și a mulțumi atât de multe, variate și totuși proprii situațiilor în cari se întrebunfează, la poporul nostru.

Nu tot aceasta e situația salutului la intelectuali și mai cu seamă la preinșii intelectuali, la cari a devenit o formă goală.

Câtă deosebire între binefele plin de modestie, delicatețe și bun simț al poporului de rând, și salutul sterp și arogant: am onoare(?) sau salutare al intelectualilor.

Formă goală! Dar chiar și această caracterizare, numai cu un exces de bunăvoință s'ar putea admite. Căci, observați, numai forma în care salută și resalută unii dintre aceștia din urmă. Puțini mai sunt cari, la salutul tău cuviincios, să-și ridice pălăria. Acest fel de-a saluta și a resaluta, fără scoate, pălăria cred că e cel mai fidel indiciu de-a cunoaște gradul de educație și civilizație, și'n acelaș timp gradul de bădărănie până unde s'a ridicat sau s'a coborât cineva.

Este adevărat că'n orașelele mici — cum e Bradul — fiindcă toți ne cunoaștem personal, suntem supuși unei adevărate corvoade, când ieșim pe stradă. Dacă întâlnești pe cineva de 20 ori într'o zi, de 20 ori pretinde să ridici pălăria. Această e absurd și vinovați sunt cei cari se supun acestor pretențiuni absurde.

Iar culmea ironiei acestei stări de fapte e, că cei al căror nas l-ai sters poate și a căror gură păstrează încă resturi de lapte crud, așteaptă ca tu om în vârstă și superior ca pregătire culturală, să-i saluți. În capul lor,

probabil că, e o lipsă de discernământ, pentru care-i compătimim și astfel îi iertăm.

Deasemeni unele doamne și domnișoare, cari, de teamă ca nucumva să-și scriintească maxilarele gurii, nu'ndrăznesc să răspundă la salutul domnilor, sau, măcar printr'o mișcare a capului să ne indice că acceptă salutul lor. Acestora, dacă am fi tot atât de bine crescuți ca domniile-lor, ar trebui să le întoarcem ceafa. Dar vedeți, afară de asta, chiar de-am fi așa ca d-lor, totuși, ținând seama că de multe ori doamna în chestiune este soția sau fiica unui om pe care-l respecti, sau a vreunui prieten al tău, cu mult desgust trebuie să continui îndeplinirea acestei forme goale.

Recunosc că sunt cazuri, când și felul cum unii domni salută doamnele constituie o adevărată insultă la adresa acestora. Aceștia însă pot fi foarte ușor puși la punct. Depinde de doamna. Cel mai corect și mai onorabil lucru e, în acest caz, să-l faci, într'un fel oarecare, să'ntelegă, că preferă să n'o mai salute. Francheța e ca și bisturiul: în majoritatea cazurilor îndreaptă. Oricum, se cuvine însă să se facă deosebire între om și om. Să nu jignești niciodată pe cei ce dau dovadă de bunăcreștere.

Faptul că cineva nu-ți este simpatic ca figură, nu justifică maniera de a-l saluta sau resaluta în mod necivilizat. Ar fi un indiciu că judeci numai aparențele, sentimental superficial, imprimând astfel, despre inteligența-și un certificat de paupertate.

Apoi mai sunt câteva cucoane de clasa III-a cari, dacă nu le spui „sărut mâinele“, nu-ți răspund la salut sau și dacă-ți răspund, e mai mult o injurie felul cum răspund. Această atitudine și mentalitate e cât se poate de absurdă, fiindcă eu cred că se cuvine și se impune chiar să se facă deosebire între expresiunea cu care saluți pe o femeie mai în vârstă și mai cultă și între o altă oarecare. Altfel e o insultă adusă celor dinți, tratându-le alături cu acestea din urmă, și pe bună dreptate nu primesc această situație.

Nu generalizez, dar pot totuși spune că Bradul nostru excelează în numărul prea mare al acestor fel de exemplare descrise.

Unele persoane, fiindcă ocupă o poziție socială mai înaltă, abuzează și mai mult în această privință: Cunosco un „burtă-verde“, care distrat — foarte — resalută, ba uneori salută chiar, ducând două degete la marginea pălării, deși nu l-am văzut nici odata îmbrăcat în uniformă de cercetaș.

Atâta lipsă de bun simț îți provoacă scârbă, și te miri cum te reși să nu reacționezi.

Mai există grupul pușchiilor, cari abia au părăsit abecedarul vieții și te și taie cu câte-un salutare.

Există și excepții fericite — onoare lor — la aceste cazuri de mai sus. Superioritatea spirituală a acestora mă împiedică să vorbesc și să scriu despre ele.

De aceea toți dintre dv. al căror simț de demnitate a rămas nealterat, salutați, respective resalutați corect în trei ocazii consecutive, și dacă observați că aveți de-a face cu aceleași persoane lipsite de bun simț și educație, întoarceți-le-ceafa.

Căci a saluta pe cineva care nu-ți răspunde cuvințios, sau a resaluta la salutul impertinent al cuiva, e a-ți adresa fie însuși o necuvință.

Deci lăsați necuvințele pe seama necuvințioșilor, de ambele genuri.

E. A. V.

Mulțumită publică

În numele celor mititei, săraci și necăjiți, pe cari „Societatea Principele Mircea“ filiala Brad, îi ocrotește, aduc călduroase mulțumiri doamnei dir. Helene Sieber pentru suma de lei 3091, adunați din vânzarea florilor dăruite de D-sa.

Olimpia Pârnu
v. preș. și casieră.

Japonia

(Continuarea din pag. I-a).

răsărit a insulei Nipon, având o populațiune de aproape 1.500.000 locuitori; alte orașe mai principale sunt: Yokohama, Nagoiă, Toftori, Matsuye, Hymedzi, Sapporo, Osaka, Kioto, Kobe, etc.

În Japonia monarhia este ereditară și constituțională ca și în România. Împăratului i se dă numele de Mikado, care ar însemna strălucit.

Din punct de vedere religios, în Japonia sunt două religii: una zisă națională, schinto sau adorarea oamenilor mari japonezi cu timpul zeificați și budismul.

Japonezii sunt deștepți, veseli, bravi, mai cu deosebire sunt patrioți. Femeia japoneză este scurtă de talie, dar foarte drăguță și plăcută.

Iată o pildă de deșteptăciunea Japonezilor. Se întâmplase cu puțin înainte de expoziția dela 1878. Sosise la Paris o deputație japoneză, ca să confereze cu guvernul francez în chestia unor porturi. Vorba era de reprocitare: Franța să deschidă pentru comerțul japonez trei porturi ale sale. Iar Japonia încă să deschidă Franței trei porturi japoneze. Pertractările au decurs în mod foarte prevenitor.

— Alegeți mai întâiu dintre d-tră — au zis Japonezii — iar noi vom alege ulterior. Ministrul de externe al Franței a designat trei porturi: Jokohama, Jeddo și Han-Jang. Delegații japonezi n'au zis nimic, ci luând ad notam alegerea au plecat acasă. Puțin după aceea ministrul de externe a primit înștiințare din Japonia, că alegerea a fost acceptată, în schimb însă Japonia și-a ales porturile Havre, Marseille și Santhampton. Diplomații francezi au răs mult de această alegere și au clarificat pe consulul japonez că Santhampton e port englez, Franța nu are nici un drept asupra lui.

— Știm foarte bine, — a răspuns Consulul, — dar Han-Jang încă e un port strein, în Coreea, și Japonia încă n'are drept asupra lui.

Din punct de vedere al instrucțiunii această țară poate fi pusă alături cu multe țări europene, are: universități, școli normale superioare pentru băieți și fete, școli de comerț, de mine, mai multe academii navale și militare, conservatoriu, școală de bele-arte și un număr foarte mare de școli primare urbane și rurale.

Armata este foarte bine organizată. În ultimii ani Japonia a cheltuit sume enorme pentru flota sa.

Moneda Japoneză Jien și sen.

Jenul, e de aur și de argint. Au și hârtie monedă care se fabrică chiar în Tokio.

În ce privește presa, Japonia nu stă mai pre jos. Numai în Tokio sunt peste 300 reviste și jurnale putem însemna: Revista franceză a Japoniei, Gazeta Japoniei, Japon Directory, Japon Mail și altele.

Muzica, dansul și teatrul sunt, plăcerile de căpetenie ale acelor mari ca și a celor mici.

Japonia este o țară atrăgătoare prin frumoasele ei priveliști, prin îmbrăcămintea locuitorilor cu stoffe strălucitoare, prin casele de bambuu, prin frumusețea naturii și prin faptul că acest popor a primit și a dezvoltat civilizația occidentului.

Ca țară industrială, pe lângă vechile ei industrii ca: fabricarea lacului, a hârtiei, a porțelanurilor, a țesuturilor de bumbac și mătase, își construiesc singuri nave de războiu și de comerț, telegrafe, telefoane și drumuri de fier. Fabrici de zahăr, de sticlă și de tot felul de mașinării întâlnești pretutindeni. Această industrie înfloritoare ajutată de o marină îndestulătoare, porturi bune și numeroase, căi ordinare și ferate, bine întreținute, pune Japonia în legătură cu toate statele mari civilizate și face ca cuvântul ei să aibă greutate în sfaturile diplomaților.

(Albina).

C. Pop. - Tașca

Savantul creștin: Profesorul Dr. N. C. Păulescu

(Continuarea din pag. I-a).

de atâtea ori, că știința modernă a isgonit definitiv din domeniul său, ideea de Dumnezeu, — ei au știut să manipuleze atât de bine, că astăzi multora li-e rușine să pronunțe cuvântul „Dumnezeu“ față de mărtori.

„Și totuși, marii savanți, creatorii și gloriile științei, au admis cu toții și au proclamat existența lui Dumnezeu“.

Există, deci, după profesorul Păulescu o forță creatoare — Dumnezeu atot înțelept, care a creat și conduce firea integrală.

Față de materialismul distrugător al secolelor trecute, care reducea totul la simple jocuri de forță, cu savanții și filozofii secolului curent, se simțese mai mult o revenire la spiritualitate. Cu cât telescopul și microscopul se perfecționează mai mult, cu cât ne ridicăm peste ceea ce putem măsura cu centimetrul sau cântări cu gramul, cu atât crește setea de Dumnezeu, pe care îl găsim în marile sale opere; natura și viața noastră interioară.

În epocă în care trăim, când defetismul moral a depășit orice închipuire, când criza de sentimente, idealism, respect și datorie sunt boale endemice, oameni de talia profesorului N. C. Păulescu sunt o revelație.

Și pentru aceasta se impune ca pe mormântul uitat al acestui apostol să așternem laurii recunoștinței și admirației noastre iar acum la doi ani de când sufletul său nobil a trecut într-o lume mai bună, memoriei sale să-i închinăm câteva momente de reculegere.

Informațiuni

— În ziua de 27 Iulie a. c. la orele 7 p. m., membrii clubului Sportiv „Mica“, s-au întrunit în adunare generală extraordinară, în localul cazinoului din Gurabarza, pentru votarea statutelor și alegerea unui nou comitet de conducere.

Adunarea a fost prezidată de d. ing. Cornel Roman. După ce a arătat activitatea vechiului comitet și sprijinul dat de Soc. „Mica“, s-a trecut la cetirea și votarea statutelor.

Adunarea generală a votat statutele clubului și a ales aproape același comitet de conducere, după cum urmează: Președinte d. ing. Cornel Roman, vice-președ. d. ing. Liviu Caba și prof. Emil Fugată, secretar Manolache Jianu, casier: Szabo Alexandru, membrii: Mogoșan Simion junior, Neguț Ioan, Lager Ioan și Groza Petru, cenzori: d. Lager Ludovic, Sever Crețescu și Iga Nicolae, conducător de echipă: Ieszensky Victor și econom: Telch Fr.

— Duminecă 6 August a. c. pe arena sportivă din Gurabarza, va avea loc un mare match de foot-ball între echipele: C. S. „C. F. R.“ Simeria și C. S. „Mica“ Brad.

Începutul va fi la ora 6 p. m.

Pentru publicul din Brad, va pleca trenul Soc. „Mica“ la ora 4^{1/2} p. m. dela Biserica ort. rom.

Poșta administrației

Am mai primit abonamente, Prin d. Petre Criștiu, ab. dlor: Ion Galaidă 50 lei, Cor Tanase, 32 lei, Lung Ion I. Adam, 25 lei, Faur Leontin, 25 lei, Stanciu Nicolae, 25 lei, Moț Gheorghe, 25 lei, Iga Gh. I. D-tru 25 lei, Pleșa Emanoil 25 lei, Moga Nicolae, 25 lei, Rîșcan Lăzăr, 25 lei, Marina Loghin 50 lei, Dobărcău Ion I. D-tru 50 lei, Nicula Nicolae I. Petru 25 lei, Gh. Codreanu, 40 lei, Grama Nic. I. Lăzăr, 50 lei, Pleșa Emanoil, 25 lei, Luca Const. 25 lei, Mignea Gh. 50 lei, Miron Floruța, mecanic 30 lei, Lupea Sabiu 40 lei, d. Petru Mureșan, prim șef mîner, Valea Morii, 80 lei, d. Iacob Finding, administ. 80 lei, d. David Golea notar, Birtin, 40 lei, d. Petru Mureșan, prim șef miner 80 lei, d. Avisalon Boldura, subnotar 80 lei, d. Wilhelm Schusshter, Brad, 80 lei, d. Ing. V. Georgescu, Valea Mori, 80 lei, d. Cantemir Boneu, preot, 40 lei, d. Ion Crețu, șef miner Gura Barza, 80 lei, d. Ion N. Bâldea, inv. Somănești jud. Gorj, 80 lei, d. Ion Jula, dir. școlar, Crișeni 50 lei, d. Victor Indrei, preot Balomir, 80 lei, d. I. Străuț, inv. Rîșcuța, 40 lei, d. director Ștefan Albu, Brad 80 lei, d. Laurian Petrușescu, inv. Pricaz-Orăștie, 80 lei, d. Grigore Grigoriu comerciant Petridoni, jud. Neamț, 40 lei, d. Berbeciu, șef judecător, 80 lei.

REDĂCTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER